

MAFIE V ZAJETÍ MINDFULNESS

Román německého spisovatele a právníka Karstena Dusse nazvaný *Vraždi všímavě* osciluje mezi detektivkou a satirou. Hlavní hrdina, advokát mafiánských bossů, začne praktikovat umění všímavosti čili nesoudící poklidné vnímání přítomného okamžiku. Jenže mafiáni jeho klid neustále ruší, a tak je začne vraždit. S láskou a bez jakéhokoli hodnocení. Prostě všímavě. Propojit zločin a mindfulness, jak se také všímavosti říká, je z rodu šťastných satirických nápadů, jež stály třeba v podloží snímků *Good bye, Lenin* nebo *Fakjú pane učiteli*, abychom zůstali v německé jazykové oblasti. Ale to ještě není vše. Próza má i druhý plán. Nedostatek mateřských škol zavede hrdinu do alternativního hipsterského „odkladiště potomků“. Při pohovoru, kdy mají rodiče hipstery přesvědčit, proč by právě jejich dítě bylo pro školku obohacením, musí nechat dítě zavřené v autě, aby nerušilo. A tak se nakonec mafie rozhodne školku převzít, protože dobře organizovat výuku může jen – organizovaný zločin.

Karsten Dusse napsal skvělou satiru na módní relaxační terapii, hipsterské pokrytectví i alternativní školství.

OD DZINDZÍKU K ČUDLÍKU

Od 1. ledna 1993 existují Česká republika a Slovenská republika jako dva samostatné státy. Ke třicátému výročí federálního rozvodu připravil Jazykovedný ústav Ludovíta Štúra ve spolupráci s Českým národním korpusem celoroční projekt Česko-slovenské slovo týdne, kdy si jazykozpytci z obou zemí berou na paškál tentýž výraz a vzájemně ho rozebírají. Češi se často sklánějí nad krásami slovenštiny, jež dokáže s větší libozvučností pojmenovávat svět. Jak říká lingvista Jáchym Jelínek: „Ve slově lievik (trychtýř) přímo slyším nalévanou tekutinu, stejně jako mihalnica (řasa) vyvolává živý dojem kmitání očních brv. Podobně mám v oblibě zvukomalebny dzindzík (čudlík) či groteskní bokombrady (kotlety z vousů).“ Slovinci zas obdivují třeba soubor našich posměšků pro zastrčené destinace. Zatímco čeština hýří desítkami hanlivých výrazů od křupanova až po teplákov, slovenština nabízí pošklebek jediný – lazy. Občas vznikají i půvabné zmatky, kdy se jeden těší na kapustovou polévku a dostane zelňačku, neboť ve slovenštině slovo kapusta znamená zelí, zatímco zelí se slovensky řekne kel. Inspiraci do hodin češtiny najdete na www.korpus.cz.

BYL TO HODNEJ CHLAP...

Hudebník Jan Spálený oslavil na sklonku roku osmdesátku a vydal novou desku s názvem *Perseidy*. Jestliže dříve měl zpěvák zastřený hlas, nyní místy sípe, ale vůbec to nevadí. Životem znavený tón se výborně hodí k písním plným neokázalých příběhů. Obzvlášť jedna se zadře pod kůži. „Občas v mezích času myslíš na tátu, / nevykonal velkej čin a nebyl hrdina. / Ani báseň nenapsal, nenamaloval obraz, nepostavil hrad, / jen tiše pozoroval chodce, / pokud sám tvrdě nepracoval. / Báł se nemoci a nechtěl skončit sám. / Čekal v okně, až půjdeš známým krokem kolem... / Byl to hodnej chlap a jeho láska byla nenápadná.“ Pop-music se často točí kolem lásky, ale nikoli lásky k rodičům: „Všechno, co je v tobě dobrýho, máš od táty a mamky. / Ještěs jim to nestihl říct... / Oba nám scházejí stejně / a vcházejí k nám stejnými dveřmi – dobrí lidé.“ Když jsem chodíval se školou na exkurze do Muzea policie, nesmírně mě štvala vypáčená kasa s cedulkou Pokladna vyloupená Josefem Koudelkou. Proč stavět pomníček kasaři, když na spoustu obyčejných slušných lidí si nikdo ani nevzpomene? Jan Spálený to napravil.

Osmdesátník Jan Spálený natočil poctu obyčejným lidem.